

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58 — GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Uitsl. voor verslagen en abbon. Dovenetelweg 57a 's-Gravenhage Tel: 684541
Secretariaat: Graaf Willem de Rijkelaan 15 Leidschendam Tel: 070 - 275154

22e jaargang nr. 33

5 mei 1978

- " " " " " het antwoord

Wij zijn niet alwetend of onfeilbaar. Denkt dus zelf na over het onderwerp, dat, voor dezen avond en volgens programma, door u vanuit de zaal moet worden gesteld. Wat is uw keuze?

x Wij hebben meerdere onderwerpen...
- Geeft mij dezen maar stuk voor stuk.

X SAMENHANG TUSSEN GEESTELIJKE ONTWIKKELINGEN EN
PARANORMALE BEGAAFDHEDEN

- Deze samenhang is niet altijd als vanzelfsprekend aanwezig. Er zijn heel wat mensen, die denken: Wanneer ik nu eenmaal geestelijk genoeg word, ben ik meteen helderziende enz. Maar hieraan zijn enkele haken en ogen verbonden, die ik u in het kort uiteen zal trachten te zetten.

In de eerste plaats dient men goed te beseffen, dat een geestelijke ontwikkeling allereerst en vooral betrekking heeft op uw geest, niet op uw lichaam. Zelfs, wanneer lichamelijk soms die geestelijke ontwikkeling mede tot uiting dient te komen.

Wanneer de geest bewuster wordt en zo voor zich grotere mogelijkheden verwerft, zal zij zich nog altijd uit moeten drukken middels het onderbewustzijn van de mens en in de stof beperkt worden door diens mentale inhouden.

Wat betekent, dat je niet zonder meer en in het voorbijgaan paranormale gaven zult ontwikkelen in de stof, omdat je geest bewuster is geworden.

Ten tweede: een deel van de paranormale gaven, zoals die op aarde algemeen gebruikt kunnen worden, berusten op lichamelijke, dus stoffelijke kwaliteiten. Dit vergeet men veelal en toch zijn bij vele paranormale gaven het lichaam, het levenslichaam,

betrokken.

Zeker is de kwaliteit van de geest zelf hierbij niet zonder meer bepalend. Bij telekinese hebben wij b.v. te maken met een fluïdum, behorende tot het levenslichaam, dat als een pseudopode wordt uitgestulpt, waarmede op voor de mens onzichtbare wijze dingen kunnen worden verplaatst, deuren geopend en gesloten kunnen worden en als die andere verschijnselen worden veroorzaakt, die men dan poltergeist-verschijnselen e.d. pleegt te noemen.

Hier is dus sprake van een stoffelijk werken, afhankelijk van de stoffelijke levenskracht. Iemand, die geestelijk bewuster is geworden, maar nog niet heeft geleerd, hoe hij bepaalde geestelijke krachten in stoffelijke levenskracht om kan zetten, of daarin geen interesse heeft, zal dus door zijn geestelijke vooreringen zeker niet opeens tot een bekwaam telekineet worden.

Telepathie, de uitstraling van gedachten, berust voor een groot deel op de gevoeligheid van de eigen aura, terwijl ook bij het zenden van gedachten de mogelijkheid, de eigen krachten binnen de aura te bundelen en gericht uit te zenden, een grote rol zal spelen. Ook een juist gebruiken van de chakra is hierbij van belang.

Telepathie is een kwestie van gevoeligheid. Iemand, die overgevoelig is, kan hierdoor vaak een goede telepaat zijn, vooral ontvangend en toch verder, menselijk gezien, een domoor en geestelijke bijna bewusteloos.

Wat weer betekent, dat iemand, die geestelijk zeer bewust wordt, hierdoor nog niet opeens en zonder meer op aarde een goede telepaat zal worden. Hij zal wel geestelijke zaken beter beseffen en hierdoor ook beter begrijpen, wat zich rond hem afspeelt. Hij zal hierdoor wel in de gelegenheid zijn, zijn telepathische vermogens snel te ontwikkelen, wanneer hij daarop prijs stelt.

Toch zijn ook in dit geval geen directe samenhangen anders dan voortkomende uit een geestelijk bewust gebruiken en eventueel ontwikkelen van stoffelijke mogelijkheden te constateren.

Iets anders wordt het, wanneer wij zien naar zaken als uittredingen e.d. Een bewuste geest zal gemakkelijker zijn lichaam achter kunnen laten en zal in de geest of in de stof bewuster en eenvoudiger een doel kunnen zoeken en bereiken. Zelfs zal een bewuste geest veelal in staat zijn, de astrale materie zodanig te hanteren, dat een pseudolichaam op afstand wordt gevormd indien er behoefte bestaat, zich in de stof te uiten.

Hier is dus de ontwikkeling van de geest wel van belang en is een direct verband aantoonbaar. Maar zelfs dan geldt, dat alle ervaringen van die geest lichamelijk middels de hersenen moeten worden vastgelegd, zodat de capaciteiten en mogelijkheden van de stof voor de mate van bewustzijn omtrent de uittreding en de uitdrukking van het in die toestand beleefde aansprakelijk blijven.

Wanneer er mensen op aarde blijk geven van helderziendheid in ruimte of tijd of beiden, zo denken heel wat mensen op aarde, dat je daarvoor toch wel heel erg hooggeestelijk bewust moet zijn.

Hen zou ik willen vragen, of je een ontwikkeld verstand

verstand nodig hebt om een lucifer zolang vast te houden, dat je daaraan je vingers brandt. En om die lucifer dan opeens los te laten.

Waarmede ik maar wil zeggen, dat die helderziendheid in tijd en ruimte eerder een reactie is, die door overgevoeligheden veroorzaakt wordt, waarbij zelfs een soort kortsluiting in b.v. de kleine hersenen een rol kan spelen. Zo goed als een overmatige afscheiding van de epihyse een dergelijke overgevoeligheid kan doen ontstaan.

Kort en goed, er zijn verschillende oorzaken aan te geven van zuiver stoffelijke aard, waarbij een gevoeligheid ontstaat, die o.m. het tijdsgevoel doet vervagen en, veelal aan de hand van de straling van een inductor, beelden doet opwellen.

Zonder hatelijk te willen zijn, stel ik u voor, eens na te gaan, hoe vele van de beroemde helderzienden in ruimte en tijd plegen te leven. Uit hun gedragingen valt dan gemeenlijk wel af te leiden, dat zij niet bepaald geestelijk hoogbewust zijn. Tenzij u natuurlijk wilt aannemen, dat zij alles doen om deze kwaliteit lichamelijk te verbergen.

Ook in dit geval bestaat er dus geen noodzaak tot verbinden van hoog geestelijk bewustzijn met een paranormale gaven. Wat, naar ik hoop, voor u geen al te grote teleurstelling betekent. Ik heb immers met al het voorgaande alleen maar willen aantonen, dat er niet zonder meer, altijd en zelfs als eerste voorwaarde sprake dient te zijn van een hoogstaande geestelijke ontwikkeling, wanneer een mens over paranormale gaven beschikt.

Laat ons de zaak nu van de andere zijde benaderen. Gesteld, dat u geestelijk meer bewust wordt. Dit impliceert dan zeker ook, dat u duidelijker gaat beseffen, wat uw taak op aarde is. U zult ook gemakkelijker kunnen beseffen, over welke mogelijkheden daartoe u, geestelijk, astraal, stoffelijk en natuurlijk ook op het gebied van het paranormale kunt beschikken.

Je hebt een beter inzicht en dit betekent, dat je de voor jouw taak best geschikte instrumenten en mogelijkheden gemakkelijker kunt kennen en kiezen. Maar let wel:

Wanneer je weet, dat je een vijl nodig hebt, kun je nog niet meteen een recht vlak vijlen. Zoals iemand, die weet, dat fietsen vlugger en beter gaat dan lopen, zelfs wanneer hij over een rijwiel beschikt, nog niet zonder meer op dit pedaalvoertuig kan stappen zonder daarmede grote gevaren voor zich en anderen op te roepen.

Om met een instrument, zelfs wanneer je daarover meteen kunt beschikken, doelmatig en juist te werken, is oefening noodzakelijk.

Een geestelijk meer bewuste, die zich een bepaalde taak gesteld ziet, zal natuurlijk proberen om alle mentale, stoffelijke en andere kwaliteiten, die daarbij dienstig zijn, zo goed mogelijk te ontwikkelen en zo bewust mogelijk te beheersen of te ontwikkelen.

Bereikt zo iemand inderdaad een voldoende beheersing, dan zal hij meer bewust en doelmatig met zijn "gaven" werken dan iemand, die zich alleen meer stoffelijk daarvan bewust is.

De bewuste kan dan wel degelijk in betrekkelijk korte tijd een zeer kundig telekineet worden, een perfect telepaat enz. enz. Maar hij zal toch die gaven in de eerste plaats moeten beseffen en ontwikkelen. Dit geldt voor een ieder en alles.

Datgene, wat wij zijn, is ons potentieel, het omvat onze mogelijkheden. Maar elke mogelijkheid, die je ook waar wilt maken op beheerste wijze, vergt inspanningen, een bewust pogen. Zeker is ook een besef noodzakelijk van de middelen, die je in een bepaald geval moet gebruiken.

Dat iemand, die meer geestelijk bewust is, dit alles eenvoudiger en sneller waar kan maken dan iemand, die zich voornamelijk van de stof bewust is, geef ik gaarne toe. Maar m.i. zal juist iemand, die een hoger geestelijk bewustzijn heeft verkregen, minder behoefte gevoelen, paranormale gaven te tonen aan anderen. Want het demonstreren daarvan zal, met enkele uitzonderingen mogelijk, voor de persoonlijkheid een belasting tonen, die een bewuste alleen zal willen aanvaarden, wanneer alles, wat daaruit voortvloeit, geheel in overeenstemming is met eigen persoonlijkheid en de in eigen ik besepte taak. Wanneer hiervan geen sprake kan zijn, zal de bewuste alle demonstratie van zelfs geheel ontwikkelde paranormale gaven zonder meer achterwege laten.

Iemand, die geestelijk voldoende bewust is, zal de mogelijke gevolgen van alle handelingen en ingrepen zonder meer overzien en daarop zijn eigen gedragingen baseren.

Is dit voldoende?

x Zijn paranormale kwaliteiten ook aangeboren of erfelijke eigenschappen?

- Je kunt niet zeggen, dat paranormale kwaliteiten zonder meer erfelijke of aangeboren eigenschappen zijn. Je zou volgens mij dan ook evenmin dit kunnen stellen als b.v., dat iemand geboren wordt als concertviolist of erfelijk daartoe zonder meer is voorbestemd.

Zoals je ook niet kunt zeggen, dat iemand geboren wordt met kanker. Wel kun je zeggen, dat iemand op grond van erfelijke kwaliteiten of geboortefouten cancer-prone is. Wat betekent, dat hij meer kans loopt, om kanker te krijgen dan anderen.

Op dezelfde wijze kun je zeggen, dat iemand, die wordt geboren met goed ritme en toongevoel, gemakkelijker en mogelijk daardoor ook eerder een concertviolist kan worden dan anderen, die deze lichamelijke kwaliteiten in mindere mate bezitten. Maar wanneer je niet leren en oefenen wilt, kun je mogelijk zelf wel menen, reeds een goed concert violist te zijn, maar de enigen, die deze mening dan mogelijk met je delen, zullen de katten in maart zijn.

Ik wil dus duidelijk stellen, dat het wel mogelijk is, dat de een lichamen meer geschikt is tot het ontwikkelen van paranormale gaven dan de ander. Maar het is niet zo, dat dergelijke kwaliteiten dan zonder meer en spontaan tot uiting komen. Daarvoor zijn altijd weer oorzaken en aanleidingen van buitenaf noodzakelijk.

In de praktijk kun je stellen, dat de meeste kinderen wel in mindere of meerdere mate over paranormale kwaliteiten beschikken en die soms zelfs gebruiken, maar dat veelal alleen

wanneer zij emotioneel onder spanning staan. Zeker is wel, dat deze kwaliteit na enige tijd als gevolg van opvoeding en aanpassing aan de maatschappij te loor pleegt te gaan.

x Hurkos werd begaafd als gevolg van een ongeluk.

- Inderdaad. Hij kreeg een klap op het hoofd en is daarvan sindsdien niet geheel meer bijgekomen. Er was bovendien sprake van een persoonlijkheidsverandering.

Wanneer u nu weet, hoe je met lobotomie, met ingrepen in de hersenen, eveneens een persoonlijkheidsverandering kunt bewerkstelligen, zal het u niet verbazen, dat de persoonlijkheid van de man, waarover u spreekt, na zijn ongeluk in korte tijd zeer sterk veranderd is.

Daarnaast kunnen wij konstateren, dat de man een grote gevoeligheid heeft ontwikkeld en tevens een zakentalent, dat sluimerend was, in korte tijd tot grote hoogte ontwikkelde. Zijn geheugenfuncties bleken echter opeens veel minder betrouwbaar te worden.

In zijn geval kan dus worden gesteld, dat hij veranderde door een lessie in de kleine en een deel van de grote hersenen en als gevolg hiervan een gevoeligheid ontdekte, die hij heeft leren beheersen en gebruiken.

Zijn wij hiermede over dit punt uitgepraat? .Dan graag het volgende onderwerp.

de oorzaak van Mohammeds visioenen

- - - - -

Dat is iets moeilijker. Mohammed was van kindsbeen af een epilepticus. In zijn gedragingen was Mohammed bovendien kennelijk nogal hysterisch en onredelijk in zijn reacties.

Hij was een zeer gespannen persoonlijkheid. Wanneer wij de grootste conflicten nagaan, die hij in zijn leven heeft ervaren, zo blijken dezen bijna allen te liggen in de periode voor hij huwt en karavaanvoerder wordt. Dus zekerlijk ook lange tijd voor de eerste heilige oorlog.

Een van de voor hem belangrijkste en meest emotionele conflicten van zijn aardse loopbaan vindt plaats in Mekka, wanneer men het hem onmogelijk probeert te maken, zijn - ene - God te eren op een plaats, waar vele afgodsbeelden zijn opgesteld.

Hij krijgt een aanval, maar is daarna zó woedend, dat hij de stad verlaat. Bedenk, dat hij in eigen ogen een belangrijk man was, en zeker niet tot de armen behoorde. Hij heeft dan ook in zijn leven vele belangrijke functies bekleed, was o.m. enige jaren Sherif van Medina, huwde een rijke weduwe enz.

Door zijn huwelijk werd hij zelfs uitgesproken rijk. Want iemand, die aan aantal kamelen in zijn bezit had en bovendien enkele karavanserai's in die dagen, kan vergeleken worden met iemand in deze dagen, die een niet al te grote spoorwag- maatschappij bezit plus enkele hotels.

Vaak wil men het doen voorkomen, dat Mohammed een zeer arme man was. Het tegendeel is waar. Hij stamde uit een redelijk welgestelde familie en verwierf in de loop zijn zijn leven

grote rijkdommen.

Hij heeft de bewoners van Mekka echter nooit kunnen vergeven, dat zij hem beletten zijn god te eren op een punt, waar hun eigen godenbeelden stonden. Toch was de houding van die mensen op zich zeer begrijpelijk.

Trouwens, ook Paulus heeft dergelijke moeilijkheden wel gekend: de makers van godenbeeldjes en de priesters wilden hun invloed en afzetmogelijkheden niet zien verdwijnen.

Dit gebeuren blijkt in het gehele leven van Mohammed een belangrijke rol gespeeld te hebben. Zijn heilige oorlog tegen de "afgodendienaren van Mekka" was in feite een oorlog tegen de afgodenbeelden en de invloed, die anderen daaraan plachten te ontleenen.

Wie de historie van de eerste jihad volgt, zal zien, dat door de troepen van Mohammed heel wat mensen worden afge- maakt "omdat zij godenbeelden maken". Volgens mij speelt zeker de haat van de profeet tegen alle leden van de beeldenmakers- stand in dit alles een voorname rol.

Hoe komt deze mens dan aan al die visioenen? Een deel ervan is zonder meer verklaarbaar: zij vormen een rechtvaardiging van alles, wat hij wil doen en vormen in die tijd bovendien een goede verklaring voor de aanvallen, waarmee Mohammed nog steeds worstelt. Iets, wat anders in de ogen van de vele woestijnrovers, die zijn vlag volgen, een teken van bezetenheid zou zijn geweest en hen tot een verlaten van zijn leger zou hebben gebracht, wordt door de na de aanval weergegeven visioenen en leerstellingen tot een bewijs, dat God met hem en allen, die onder zijn vlag vechten, zal zijn.

De "visioenen" worden al snel een machtsmiddel, waardoor de gehoorzaamheid van volgelingen verzekerd is. Ook heeft hij hierdoor greep op de woestijnstammen, die zeker nog niet in Allah als de enige god geloven en de groene vlag voornamelijk volgen om te kunnen plunderen.

Men mag nooit vergeten, dat het grootste deel van Mohammeds eerste leger bestond uit afgodendienaren uit de woestijn, die alleen meegingen, omdat zij het leuk vonden, de verwaande stadsbewoners eens een hak te zetten en zich gelijktijdig rijk te plunderen.

Ik meen, dat de eerste visioenen van hysterische oorsprong zijn en na gebleken werking bewust gebruikt worden om de doeleinden van de profeet te bevorderen.

Hierna echter wordt de zaak ingewikkelder. De profeet krijgt de gewoonte voor alles en altijd weer zijn God aan te roepen in verband met zijn besluiten. Hierdoor ontstaat een steeds intenser concentratie op het beeld van die God. Hierbij sublimeert de profeet een deel van zijn persoonlijke eigenschappen en vervangt dezen, altans naar buiten toe, door eigenschappen, die hij aan zijn God toekent.

Vanaf dit ogenblik is hij ook afgestemd op een geestelijke wereld, die toch wel een behoorlijk hoge sfeer genoemd mag worden. Wat hij vanuit deze geestelijke wereld aan gegevens begint te ontvangen en b.v. in de Koran is neergelegd, blijkt van kosmische waarde te zijn, ook al wordt het beseft nog steeds geïnterpreteerd in de termen van Mohammeds, zijn wereld en zijn tijd. Hij gaat uit, van hetgeen hij kent, van hetgeen hijzelf hier of daar gehoord heeft.

Neem als voorbeeld het visioen van de reis door de 7 hemelen: hierin vallen vele elementen op, die wij reeds veel eerder in oosterse sprookjes aantreffen, zoals het witte paard, dat vliegen kan. Dit treffen wij reeds in zeer vroege hindoe-sprookjes en verhalen aan, zodat ik mij niet aan de indruk kan onttrekken, dat Mohammed in zijn visioen elementen verwerkt, die hij eens van sprookjesvertellers heeft gehoord.

Daarmede wordt zijn beleving niet waardeloos, maar wordt wel duidelijk, dat veel van hetgeen hij als beleving omschrijft, in feite een verklaring, een rationalisering is van iets anders, dat ongenoemd blijft.

Zelfs wanneer je de beschrijving hoort van de brug, die volgens de profeet over de kloof van dschjehenna naar het paradijs voert, word je gekonfronteerd met iets, wat wel vertoond werd op marktplaatsen: mensen, die staan op en zelfs enkele passen maken op het scherp van een zwaard. Dit is een oorspronkelijke hindoe-truë, die echter ook vaak door perzische derwisjen werd gedemonstreerd als bewijs van een bovennatuurlijk kunnen. Mohammed zal dergelijke demonstraties zeker gezien hebben en gebruikt volgens mij dit beeld om iets weer te geven, dat van een geheel andere geaardheid is.

Wanneer Mohammed later een toeval krijgt, staan zijn volgelingen al klaar om alle woorden, die hij spreken zal, wanneer hij bijkomt, op te tekenen. Een stimulans voor hem, met zijn behoefte aan erkenning, om steeds weer verhalen te vertellen, zodra hij daartoe weer instaat is.

Zijn woorden worden door schrijvers opgeschreven, die, zoals bij briefschrijvers eveneens gebruikelijk in die dagen, alles meteen in een meer litterair verantwoorde vorm gieten. Wat wordt opgetekend, omvat dus niet Mohammeds eigen woorden, maar wel de inhoud van alles, wat hij heeft gezegd.

De Islâm is dan ook een van de best gedokumenteerde godsdiensten van deze dagen: de uitspraken van de profeet worden onmiddellijk opgetekend, waardoor vervalsing, al dan niet opzettelijk, praktisch uitgesloten is. Om te vergelijken: de evangeliën van het christendom werden 30 tot 60 jaren na Jezus' dood opgetekend, de eerste boeken van het oude testament bevatten overleveringen, die tenminste vele honderden jaren oud zijn, voor zij door de levieten worden vastgelegd.

De koran is praktisch in zijn geheel opgetekend uit de mond van de profeet zelf - al zijn het niet geheel zijn woorden, de inhoud diende toch wel in overeenstemming te zijn met hetgeen de toehoorders begrepen en gehoord hadden.

Maar terug naar de bron van de visioenen. In latere perioden is Mohammed afgestemd op een hoge geestelijke wereld. Hij is voortdurend bezig, God in de plaats te stellen van zijn eigen geldingsdrang en wraakzucht - een element, dat niet over het hoofd mag worden gezien, daar het hier een verdringingsverschijnsel betreft, waardoor hij een groot deel van zijn eigen werkelijke persoonlijkheid steeds meer kortsluit, uitbant uit zijn besef en, wanneer het alsnog in verschijning treedt, onderdanig zal maken aan zijn godsbesef.

Volgens mij betekent dit voor hem echter ook een steeds toenemend besef van de hogere werelden, gepaardgaande met de

behoefte om zijn volgelingen vooral duidelijk te maken, wat hij heeft erkend, zodat men steeds beter en rechtvaardiger zal gaan leven. En het is typerend voor zijn invloed, dat zijn directe volgelingen inderdaad beter en rechtvaardiger, dan in die dagen normaal is, plegen te handelen.

Typerend is ook, dat het geheel van de regels van de islam niet alleen ten doel schijnt te hebben, de mens in het hiernamaals gelukkig te maken, maar ook om hem op aarde juist te laten leven.

In de koran vinden wij een basis voor alle rechtsspraak. Gezondheidsmaatregelen zijn er eveneens in te vinden. Er zijn sociale opvattingen in verwerkt en beperkingen, maar daarnaast methoden, waardoor de mens zich gemakkelijker één kan gevoelen met zijn God. Dus mystieke regels.

Wanneer je dit alles te samenvoegt, dan blijkt eerst goed, wat een ontstellend omvangrijk werk de man heeft gepresteerd en zult u met mij eens zijn, dat al dit werk niet zonder meer en alleen uit een enkele mens kan zijn voortgekomen.

Wil je dit standpunt verdedigen, dan moet je stellen, dat de profeet een genie was, dat alle bekende godsdiensten uit die tijd beheerste en daarnaast inzicht had in de ontwikkelingen van de komende tijd.

Wel heeft de man kennelijk contact gehad met het christendom en de joden, terwijl hij ook enige kennis moet hebben bezeten van enkele veddische leertermen, daar wij dezen, in de taal en omschreven volgens de gebruiken van zijn land, in zijn openbaringen kunnen aantreffen.

Bepaalde opvattingen schijnen direct uit het christendom te stammen, anderen gegevens zijn kennelijk aan het jodendom ontleend. Maar zij hebben toch een geheel eigen karakter mee gekregen, vermoedelijk dank zij de visioenen, waarin de man zich steeds weer kan verliezen en op kan gaan in het gevoel, gezonden en dus geheel gerechtvaardigd te zijn. Is dit voldoende?

x Wanneer u spreekt van hogere werelden of sferen, moeten wij die dan naar binnentoe zoeken of naar buitentoe?

- U kunt dit zowel naar binnen als naar buitentoe zien, omdat een benadering van de waarheid, die innerlijk plaats vindt, voeren moet tot een groter besef van vergelijkbare waarheden, zoals die buiten je bestaan. Er is n.l. geen afzonderlijke innerlijke en een afzonderlijke uiterlijke wereld. Er is slechts een innerlijke wereld, waarin de erkenning van het ik altijd weer zal voeren tot een erkenning van het gelijkwaardige in de wereld, zoals er anderzijds ook een erkenning van de wereld bestaat, die voor een ieder, die wil beseffen, voeren zal tot een poging de waarheid mede in eigen ik te herkennen. Het is een schijnbare tweeledigheid, die in feite een eenheid vormt.

x Heeft Mohammed de heilige oorlogen goedgekeurd, ongeacht het verlies van zoveel mensenlevens?

- Mohammed heeft heilige oorlogen niet alleen goedgekeurd, maar enkele ook persoonlijk geleid. De eerste jihad werd uitgevochten met een betrekkelijk klein aantal gelovigen en een groot aantal tot oorlog verleide woestijnstammen. Deze oorlog werd door Mohammed zelf ontworpen, bevolen en voltooid.

Hij heeft daarnaast altijd weer gesteld, dat de mens de waarheid en rechtvaardigheid van Allah met alle middelen moet handhaven. Hij heeft echter nooit geleerd, zoals sommige van zijn volgelingen later beweren, dat een ieder, die niet in Mohammed als profeet en Allah als enige god gelooft, minderwaardig is. In zijn leerstellingen beveelt hij o.m. respect, eerbied dus, voor de rabbies van de joden en de priesters van de christenen.

Hij heeft dit zeer duidelijk neergelegd in zijn regels. Wat trouwens de reden is, dat in de tijd van de kalifaten de joden een bijzondere plaats in namen in de toch geheel islamitische gemeenschappen. Wat trouwens ook gold voor een aantal christenen.

Het is duidelijk, dat de volgelingen van Mohammed evenzeer als de christenen, in de geschriften zochten naar een rechtvaardiging voor geweld tegen anderen, voor een opleggen van hun macht en wil aan andere volkeren. Waaruit dan de misbruiken ontstaan, zoals die in practisch elke godsdienst te kop opsteken:

In de plaats van de rechtvaardigheid, die centraal staat in de leer van Mohammed, komt een: heidenen deugen niet en zijn geen mensen, maar wij, gelovigen, zijn beter dan elke andere mens.

Wat m.i. een voldoende antwoord moet zijn. En daar er geen vragen meer zijn, kunnen wij nog wel een derde onderwerp behandelen.

de eerste en de tweede dood

Ook in dit geval is het moeilijk, u alles kort duidelijk te maken, omdat u dood beschouwt als uitblussing, vergaan, terwijl dood in feite een proces van verandering aanduidt.

Eerst wanneer je dit kunt inzien, is het mogelijk uit te leggen, wat de tweede dood dan wel is. Want de eerste dood, die je als mens sterft, is het afleggen van het stoffelijke lichaam en het binnengaan in een geestelijke wereld. Maar wanneer je in die geestelijke wereld geheel harmonisch kunt zijn met alles, zonder angsten of verwerping, blijft hier hierbij.

Je leven in de geest wordt dan steeds omvattender, steeds intenser, de wereld waarin je bewust leeft, wordt a.h.w. steeds groter. Maar stel nu eens, dat je dit harmonisch-zijn niet of niet geheel kunt bereiken.

Dan moet je op de een of andere wijze toch meer ervaring opdoen. Meestal keer je terug. In ieder geval moet je weer de stof betreden. Je sterft als geest en wordt weer als b.v. mens geboren. Wat de tweede dood is.

Al zullen de apostelen, de verkondigers van deze dagen, het niet met mij eens willen zijn, toch stel ik, dat Jezus, wanneer Hij spreekt over de tweede dood, in feite spreekt over het rad der inkarnaties. Hij heeft het over een niet in de geestelijke werelden kunnen blijven bestaan.

Je kunt dus niet blijven wonen in het huis des Vaders, wanneer je geen volle harmonie met het Al kunt bereiken. Daarom ook is voor Jezus de liefde van zo overwegend belang. Want wanneer je niet liefhebt, heb je geen banden, kun je nergens op reageren en sta je na de dood in feite alleen.

Stel u voor, wat dit betekent, wanneer je een wereld betreedt, waarin de uitwisseling van gedachten het werkelijke leven en belven bepaalt. Daar heb je dan niet veel in te brengen, zodat je al snel terug zult keren naar de aarde - de tweede dood sterft.

Maar je komt op aarde als mens en krijgt een nieuwe kans. Heb je het beter gedaan, dan zul je de tweede dood niet nogmaals sterven, faal je weer, dan kun je voor een volgende maal op herhalingsoefening.

Voldoende? Het is in feite meer een vraag dan een onderwerp. Ik zou er natuurlijk erg evangelisch over kunnen gaan doen en de zaak zo rekken. Maar er zijn op aarde al zoveel mensen, die buitengewoon evangelisch zijn. En zij prediken hun waarheid zodanig, dat ik mij soms afvraag, of door hun voortdurende evangelisatie het ware christendom niet ter dood wordt gebracht.

Indien u mij toestaat? Hoe vaak hoor je niet christenen roepen: bekeert u tot ons geloof, want wij zullen de tweede dood niet sterven. Maar wie niet gelooft, wordt verbannen naar de buitenste duisternis, of zelfs geheel uitgeblust.

Hoe komen zij daar aan? Wanneer dergelijke mensen spreken over anders-denken en zondaars, worden die ter helle gezonden, of tenminste uitgeworpen in de buitenste duisternis, waar geween is en knersing der tanden. Wat dit oord een ideale praktijk voor tandartsen en tandtechnici schijnt te maken.

Tot zover kan ik hen nog volgen, want zij willen natuurlijk alles, wat geschreven staat in de evangeliën, zo letterlijk mogelijk aanvaarden. Maar hoe komen zij er dan toe aan te nemen, dat dit een eenmalig oordeel is, dat het verblijf in de duisternis eeuwig zal duren?

Zeker, zolang er het hoogste licht is, zal er een buitenste duisternis zijn. Dat is een noodzakelijk verschijnsel, want een openbaring wordt eerst kenbaar in tegenstellingen.

Maar waar staat geschreven, dat men, eenmaal in die duisternis belandt, daar eeuwig en zonder hoop verder zal moeten vertoeven? In de evangeliën en de bijbel tref je dit nergens letterlijk aan. Mogelijk hebben de leerlingen of verkondigers dit er zelf bij gemaakt.

Dat geween en de knersing der tanden is een begrijpelijk beeld. Wanneer je in de diepste duisternis moet vertoeven en nergens heen kunt, is dat niet bepaald leuk. Maar wanneer je eenmaal aanvaardt, dat je fout bent geweest, dan kom je, zoals de ervaring ons steeds weer leert, weer naar het licht, of, in het ergste geval, zul je even in de schemering vertoeven om weer terug te keren naar het menszijn op aarde.

Wanneer de mensen zo voortdurend bezig zijn met de eeuwigdurende verdoemenis en dergelijke zaken, zo verloochenen zij volgens mij de kern van alles wat Jezus heeft geleerd - ook al beseffen zij dit kennelijk zelf niet eens.

Want Jezus leert ons, dat God onze Vader is, die ons

lief heeft. Luister: Wanneer je werkelijk van je kinderen houdt, kun je ze heus wel eens in het kolenhok sluiten, wanneer zij erg ondeugend geweest zijn, maar laat je hen dan daar maar voor altijd verder zitten?

Moeten wij dan aannemen, dat God, wat dit betreft, verschrikkelijker is dan een mens? Moeten wij dan maar geloven, dat God, onze Vader, erger is dan een beul in Auschwitz? Zeker, sommige predikanten gooien dergelijke zaken als helse kwellingen voor eeuwig de mensen graag voor de voeten. Maar is dit redelijk? Zou God, die onze Vader is, slechter en wreder kunnen zijn dan enige mens?

Indien God liefde is, krijg je je kans, zelfs wanneer er een tijd voor je kan komen, waarin je eerst in het duister zult moeten beleven, door het duister zult moeten gaan. Maar je krijgt steeds weer een kans.

Wanneer Jezus spreekt over de vele woningen in het huis Zijns Vaders, bedoelt hij toch kennelijk niet, dat er in de hemel ook een splitsing wordt gemaakt in een soort kro, ncrv, vpro en, de hemel beware u, mogelijk zelfs een eo.

Vogens mij lijkt het er eerder op, dat men, vanuit vele verschillende beschouwingen en praktijken, toch eens de kans zal krijgen om "bij God te wonen".

In de termen van de liefde van God voor zijn schepping en zijn schepselen, vanuit zijn Vader zijn, moeten wij volgens mij alles interpreteren, wat wij in de evangeliën aantreffen en menen te moeten interpreteren. Dit moeten wij zien als de kern van de gehele christelijke leer. Want indien wij dit niet voorop stellen, verwaarlozen wij het belangrijkste, wat Jezus de mensen heeft voorgehouden.

Zie eens, hoe vaak het woord Vader voor God wordt gebruikt in de schrift. Deze aanduiding komt meer voor dan welke andere vermaning, dreiging, of welk voorschrift dan ook.

Zelfs het beeld van een laatste oordeel ontbeert volgens mij dit beeld van liefde, van Gods Vader zijn. De rechter zit op zijn troon en vraagt, of je een bok bent dan wel een geit - pardon, schaap. Anders zou het een discriminatie tussen de seksen zijn.

Kunt u het u voorstellen: die rechter, die daar staat en een ieder op grond van zijn toestand naar rechts of naar links stuurt, naar het leven of de eeuwige dood? Het lijkt verdorie verdacht veel op 'n SS-officier, die bij aankomst in een vernietigingskamp de mensen staat te selecteren. Dacht u werkelijk, dat het zo zal zijn?

Wel is er iets anders: je kunt God aanvaarden, of je kunt Hem - met Zijn Licht- niet verdragen. In dit laatste geval kringloop terug, of wachten in het duister, tot je verandert. Maar altijd nog een kans.

En wanneer je werkelijk de goddelijke liefde kunt aanvaarden, die niets uitsluit, niets verwerpt, dan is het voorbij met het zoeken, het wachten, met inkarnaties. Dan bloei je op, tot je deel bent geworden van die goddelijke liefde, van het Licht, van God.

Zolang de mensen in de godsdienst vooral moeten dreigen met ~~demonen~~, duivels en hel, met de meest afschuwelijke, meest

wrede, meest sadistische voorstellingen, kan ik alleen maar veronderstellen, dat de predikers niet de juiste God, de God van Jezus vereren.

Het heeft alleen zijdelings betrekking op het door u gestelde onderwerpje, maar dit wilde ik toch even zeggen. Ik zie geen verwantschap tussen de leer van Jezus en mensen, die menen alleen zalig te kunnen worden, dank zij een lang gezicht en dikke zwarte kousen.

Ik dacht, dat de liefde die je vindt voor de gehele wereld en de wijze, waarop je in je wereld probeert iets voor anderen te zijn en te doen, bepalend zou zijn voor alles, wat er verder met jou zal gebeuren. Want dit immers bepaalt, wat je kunt aanvaarden, wat je bewust wordt en wat je waar kunt maken in deze of andere werelden.

Kommentaar?

x Je zou medelijden met dat soort mensen moeten hebben, al zullen zij in hun fanatisme wel eens verkeerde dingen doen of zeggen. De leer is hen aangepreft, zij voelen zich er vroom mee en voelen zich er blij mee - dat hopen wij dan. Zij willen een ander mee laten delen, in hetgeen zij geloven en die anderen tot hun richting bekeren, omdat zij overtuigd zijn, dat hun weg de juiste is om in de hemel te komen.

Ik vind het daarom zielig, dat deze mensen nog een trap na wordt gegeven.

- Welke mensen heb ik een trap na gegeven? Ik heb een interpretatie, een benaderingswijze en denkwijze een trap na gegeven, dat wel. Indien u die term altans wilt handhaven. Ik heb harde woorden gesproken, dat is waar. Maar dit is wel eens onvermijdelijk, wanneer je duidelijk wilt maken, waar volgens jou de fout schuilt.

Ik meen ook, dat het je vrienden zijn, die je op je fouten wijzen en je de kans geven zelf na te denken en te beslissen, terwijl vijanden, die zien, dat men op de verkeerde weg is, eerder zoetelijk zullen roepen: ga zo voort !!!

Hopelijk is u ook duidelijk, dat ik mij niet zonder meer keer tegen alle mensen, die proberen anderen hun geloof bij te brengen. Mits zij maar willen beseffen, dat het de ander is, die over een al dan niet aanvaarden terecht kan beslissen.

Wanneer mensen proberen datgene, wat voor hen liefde en geluk betekent, met anderen te delen, is het mij best. Zij moeten echter wel kunnen respecteren, dat hun geluk dit mogelijk voor een ander niet is en dat hun waarheid voor de ander een vaag, op emoties gebaseerd praatje blijft en niet meer dan dat.

Zolang dit het geval is, hebben wij, zoals steeds weer blijkt, erg veel respect voor die mensen. Niet voor hun leer mogelijk, maar voor de mensen. Wij respecteren b.v. de mensen van het Leger des Heils, ook al delen wij niet al hun opvattingen. Wij tonen steeds weer respect voor de moeiten, die de Jehovahgetuigen zich getroosten om anderen met hun denkwijze bekend te maken.

Zoals wij eveneens respect hebben voor de eerlijke gelovigen, die hard werken en niet eens beseffen, hoezeer zij geëxploiteerd worden in groepen als de Holy Familie, de Hara Krishna-beweging en dergelijke groepen.

Voor de mensen hebben wij wel degelijk respect, waardering

hebben wij wel degelijk voor de offers, die zij blijmoedig brengen. Maar wij zouden te ver gaan, wanneer wij uit respect voor hun offers en intenties dan ook maar zouden zeggen, dat zij gelijk hebben, dat hun leer toch zo gek nog niet is.

Moeten wij uit respect voor de gelovigen dan nalaten hen duidelijk te maken, dat zij een God prediken, die dingen doet, die wreder en willekeuriger zijn dan het meest verwerpelijke gedrag, dat je bij een mens voor kunt stellen. Is het dan een blijk van respect voor iemand, wanneer ik nalaat hem duidelijk te maken in bekende beelden, wat zijn geloof in feite inhoudt, zoals het door mij gebruikte voorbeeld van het laatste oordeel, waarbij ik de rechter vergeleek met een selecterende SS-officier bij het aankomstspoor van een willekeurig vernietigingskamp. Zeker, degenen die te rechter zijde mogen gaan, gaan naar de eeuwige zaligheid, maar de anderen worden dan toch maar veroordeeld tot een eeuwigheid van lijden, waarbij vergeleken de gasovens niet meer zijn dan een kleuterbwaarplaats.

Het mag toch wel eens gezegd worden, dat geen Vader dit zijn kinderen aan zal doen? Ik wil niemand zijn waarde en waardigheid ontnemen, ook zijn waarde in het geloof niet. Maar ik wil hem er wel op wijzen, dat de konsekwenties, die hij uit dit geloof meent te moeten trekken, volgens de basis van dit geloof zelve, onjuist zijn.

O, ik weet heus wel, dat geloof in feite niets meer of minder is dan een emotioneel bias, een op gevoel en niet op feiten gebaseerde bevooroordeeldheid. Zeker. Maar als die bevooroordeeldheid dan luidkeels een wraak verkondigt op een ieder, die het waagt het gelijk van de verkondiger niet te aanvaarden, zo lijkt mij die gevoelswereld toch niet bepaald gezond te zijn en moet je de zweer maar doorprikken, wanneer je daartoe de gelegenheid krijgt.

Terecht merkt u op, dat vele mensen in de door mij gewraakte richting worden gekonditioneerd van kind af aan. Volgens mij moet je die mensen dan de kans geven om, desnoods met een schok, te ervaren, dat die konditionering inderdaad een dressuur is, het gevolg van indoctrinatie en niet zonder meer een heilige en onaantastbare waarheid vormt.

Waarbij het ons trouwens niet alleen om de godsdienst gaat, al kwam deze nu ter sprake. Het gaat ons om alle fanatici, die, gedreven door emoties, vaak liever een wereld ten gronde zien gaan dan 'n tittel of jota aan hun geloof en denken te veranderen. Het gaat ons om alle mensen, die bereid zijn eerder tot rovers, moordenaars, of martelaren te worden dan toe te geven, dat hun stelling niet het enige alzalmakende recept is.

Wij treffen dergelijke mensen overal aan, niet alleen in de godsdienst, maar evenzeer in de economie, de politiek, in het zakenleven enz. Daarom grijpen wij elke gelegenheid aan om aan te tonen, hoezeer een dergelijke eenzijdigheid dodelijk werkt t.a.v. alle werkelijke mensenliefde; aan te tonen, hoezeer die eenzijdigheid een werkelijk menselijke samenleving, mensenliefde, naastenliefde, verbroedering der mensen onmogelijk maakt.

Ik hoop dan maar, dat niemand het mij kwalijk zal nemen, wanneer ik tracht duidelijk te zeggen, waar het op staat, wat de feiten zijn.

En dit is onder meer, dat volgens het christelijk geloof God Onze Vader is en ons liefheeft. Ik meen, dat dit mede inhoudt, dat Hij ons mogelijk straffen zal, wanneer wij in de wereld, waarin Hij ons geplaatst heeft, fouten hebben gemaakt, maar ons dan toch steeds weer een kans zal geven; ons altans niet tot een oneindig lijden zal veroordelen.

Waaraan ik toe mag voegen, dat Hij volgens mij ons niet straft, maar dat onze straf voortkomt uit onze eigen relatie tot en aanvaarding van Zijn Wezen.

Een God, die hard en voor eeuwig oordeelt en een eeuwige tortuur de blijvende voorbestemming maakt voor een groot deel van zijn Schepselen is geen god van liefde en geen Vader.

Tot de christenen zeg ik daarom nog eens: Jezus leerde u te bidden "Onze Vader..." en zegt, dat God ons lief heeft. Indien u desondanks meent, dat andersdenkenden of zondaars veroemd zijn, oordeelt u bovendien. En Jezus leert u: oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld worde.

Uw wijze van denken en geloven is dus niet alleen niet christelijk in de ware betekenis van dit woord, maar bovendien maakt u God tot een karikatuur en de mensheid tot verworpenen en dit alles alleen maar om uzelve uitverkoren te kunnen gevoelen.

x In hoeverre zijn dergelijke mensen zelf verantwoordelijk voor hun denkwijzen en konditionering?

- Ik wil niet oordelen, maar zou hen zelve niet voor denkwijzen, die het gevolg zijn van een konditionering aansprakelijk kunnen en durven stellen, indien ik wel zou willen oordelen.

Wel wil ik, zonder oordeel, de mensen er op wijzen, dat zij, ongeacht de lachspiegeleffecten, die ik in de stellingen van bepaalde sekten meen te ontmoeten, geen ware christenen kunnen zijn, indien zij de liefde, zowel de liefde gods als de liefde tot de mensen loochenen.

En ofschoon wij niet al te veel op hebben met de rol, die Paulus in het christendom pleegt te spelen, wil ik hem in dit geval citeren als een voorbeeld te meer: indien gij dit alles hebt en gij bezit de liefde niet, dan heb je niets.

Zelfs degenen, die Paulus gezien hun praxis soms hoger schijnen te schatten dan de leer van Jezus zelf, mogen daarom niet vergeten, dat de liefde het belangrijkste is.

En liefde betekent ook: tolereren, erkennen, maar betekent zeker niet zonder meer oordelen, dwingen, verwerpen en zo met een haast schijnheilige voldoening je eigen gerechtigdheid tot uitdrukking brengen.

Zoals ik anderen er op zou willen wijzen, dat werkelijk socialisme ook betekent: democratie, samenwerking en onderling respect tussen hen die werken. Wat betekent, dat een ieder, die werkt, ook de directeur, een deel moet hebben in de democratie van het geheel en stem moet hebben in alle zaken.

Wat er op neerkomt, dat elke poging, de gemeenschap te onderwerpen aan een bureaucratie of technocratie, een verlooche-ning betekent van alles, wat Marx en zelfs Lenin gepredikt hebben. En zo kan ik verder gaan.

Ik zou alle mensen er op willen wijzen, dat je, wanneer je al een bepaalde leer wilt volgen, je toch wel in de eerste plaats dient te houden aan de grondslagen, waarop zij is gebaseerd.

Wanneer je in iets gelooft, moet je ook weten, waarom en wat dit geloof in feite betekent. Waarbij ik nog even terug kom op een zo even aangesneden punt: Je zult moeten erkennen, dat alles, wat je leert of innerlijk ervaart eerst dan werkelijke waarde en betekenis verkrijgt, wanneer het ook tot uiting wordt gebracht en je handelwijze tegenover je medemensen mede bepaalt.

Wat mogelijk een boetepredikatie nabij komt. Maar ik dreig u niet met hel en verdoemenis, wanneer u mijn stellingen niet wilt aanvaarden. U moet zelf maar zien, wat u doet.

Ik hoop alleen, dat u ergens en ooit in uzelf iets zult vinden, waardoor u het licht uiteindelijk toch kunt aanvaarden. Daarover zal ik mij dan oprecht verheugen, zelfs wanneer u nu zegt, dat al, wat ik te berde bracht, overdreven of onzinnig was.

Ik dank u voor uw aandacht.

-0-0-0-0-0-

Goeden avond, vrienden.

Dit tweede gedeelte is bestemd voor het zelfde doel als het eerste, dat kunt u wel raden. Alleen heb ik daaraan nu deel en wil u verzoeken, eventuele onderwerpen meteen ter tafel te brengen.

transcedente meditatie

Ik heb een oom gehad, oom Jan. Het was wel geen echte oom, meer een namaak-oom, maar oom Jan hield zich ook vaak met allerlei transcedente zaken bezig. Wanneer hij ingedommeld was, sprak tante altijd tot ons: Stil, oom is in meditatie. En dat kon je dan horen ook.

De geluiden, die hij produceerde, deden mij vermoeden, dat hij stond te liften langs een soort geestelijke snelweg, waar voortdurend vrachtwagens voorbij daverden.

Dat is natuurlijk niet precies, wat u bedoelt, maar het lijkt er wel wat op: Wanneer je het magische zeer persoonlijke woord kent, de sleutel van eigen ik, kun je daardoor in een toestand van algehele ontspanning geraken en deze, dat moet ik toegeven, kan een mens meer levenskracht geven en soms ook helpen bij het bereiken van geestelijke belevingen.

Maar ja. Je raakt een dergelijke sleutel soms te snel weer kwijt, zij werkt niet meer. En heel wat mensen gaan dan elders hun licht opsteken in de hoop, zo die sleutel weer op een bruikbare wijze terug te vinden. Maar dat werkt evengoed als een sleutel, die je in het donker hebt verloren, zoeken onder een lantaarn, omdat je hem daar eerder meent te kunnen zien.

Een wat flauwe opmerking, maar ik beschik helaas niet over een duidelijk en pittiger beeld, dat mijn onderwerp past. Ik probeer hiermede te zeggen, dat transcendente meditatie als systeem bruikbaar is en niet aangevuld kan worden met andere soortige methoden en leerstellingen.

Ik vind het echter een nogal kostbaar systeem om middels innerlijke ontspanning en bijkomende programma's iets te ontdekken van eigen innerlijke wereld en mogelijkheden.

Nu is het op aarde wel altijd zo, dat de kost voor de baat uit pleegt te gaan. Toch zou ik willen zeggen, dat mij gezien de werkelijke baat de kosten vaak wel wat hoog schijnen. Is dit voldoende? Kommentaar? Niet? Dat dacht ik al. Zelf doe ik in dergelijke gevallen ook liever er het zwijgen toe. Maar als het dan toch met alle geweld moet heb ik altijd zo hier of daar nog wel enkele familieleden, die mij een benadering of ontwijken van het onderwerp mogelijk maken. Maar wat hebben wij verder nog op het programma staan?

x

d r o m e n

- - - - -

- Een kostelijk onderwerpje. Dromen zijn eigenlijk de symbolen van ons verborgen leven. Ik heb iemand gekend, een melkboer. Dat was nog een echte melkboer. Nu zijn het allemaal zuivelheren, maar hij was nog een man met zo een maatkan, 'u weet nog wel.

Deze man was met ruime resultaten gehuwd. Zijn vrouw-tje zag er ook al zeer zuivelachtig uit, ongeveer als een iet-wat door ouderdom gebarsten edammer kaas. Deze man vertelde eens - en ik stond te luisteren om een hoekje - iemand, dat hij altijd droomde van mooie meiden.

Achteraf kan ik dat wel enigszins begrijpen: iemand, die een auto heeft, die bijna niet meer rijdt en geen betere kan aanschaffen, droomt mogelijk ook wel eens, dat hij in een race-wagen zit.

Volgens mij vond de man in zijn dromen zoveel stimulantie van interne aard, dat de voortdurende uitbreiding van zijn zuivelgezin hierdoor voldoende verklaard kan worden. Dromen hebben dus een reële waarde.

Ik heb vroeger ook wel eens gedroomd. Soms had ik zelfs een nachtmierrie. Dan kwamen in mijn droom alle mensen, waar ik niet van hield, tegelijk op visite. Maar wanneer ik mij afvroeg, waar deze beleving vandaan kwam, dan bleek mij, dat de oorzaak waarschijnlijk lag in iets, wat ik te laat en te overdadig genuttigd had. Dromen zijn dus vaak ook een reactie op de toestand van het lichaam.

Dan weet ik nu pas uit eigen ervaring - mijn broer heeft daar bij zijn leven al meer ervaringen mee opgedaan - , dat de droom soms een kwestie is van geestelijk gaan stappen. Je zit op aarde soms een beetje ingesnoerd in regels en conventies en soms ook gebrek aan financiële mogelijkheden.

Dan zou je er uit moeten barsten en alles in de steek moeten laten. Wat mijn broer trouwens materieel, maar dan wel

op geestelijke basis heeft gedaan.

Wanneer het hem op aarde dan wat al te eng werd, dan droomde hij, dat hij in de hemel was. En wanneer hij dan weer op aarde terug keerde, dacht hij vol moed: wanneer de helft er van waar is, is het de moeite meer dan waard.

U kunt ook dromen van onze werelden. U kunt zelfs op bezoek gaan bij een oudtante, die al lang overleden is en haar enige waardevolle erfgoed aan een ander vermaakt had. U kunt haar zelfs gaan vragen, waarom zij dat nu toch heeft gedaan. Niet, dat je een antwoord zult krijgen, maar het vragen alleen, vooral wanneer je het wat hatelijk moogt doen, betekent op zichzelf vaak al een opluchting.

U kunt kontakt opnemen met degenen, die je door de dood kwijt bent geraakt en zo beseffen, dat het verlies niet blijvend is. Ook dit is troostend, versterkend en geeft je dan de moed om, wakker geworden, verder te gaan.

Er zijn zelfs mensen, die hoofdzakelijk in symbolen dromen. Ook dit is mijzelf wel overkomen. Ik droomde toen, dat een wat miniscule en overigens zeer onbeklede dame mijn penhouder mij ontnomen had. Zij zetten zich schrijlings op dit stuk professioneel gereedschap en vloog daarna steeds maar om mij heen, waardoor ik natuurlijk niet kon schrijven, ofschoon ik dit wel wilde en moest doen. Overigens mogelijk een zegen voor een gedroomde mensheid, want de hemel weet, wat ik in een dergelijke situatie geschreven zou hebben.

Wat blijkt: door allerhande invloeden, waaronder in die tijd ernstige geestelijke problemen, werd ik ook feitelijk afgehouden van mijn werk, zoals ik dat placht te doen. Dat ik daarbij een kleine blote dame op mijn penhouder zag zitten, wat volgens een meer freudiaans georiënteerde vriend van mij overigens een wat eigenaardige sexuele betekenis zou bezitten, betekent volgens mij, dat ik de naakte waarheid voortdurend rond mij zag zweven, zonder dat ik haar kon vatten. Ik heb nooit gedroomd, dat ik haar te pakken kreeg, maar die waarheid heb ik uiteindelijk wel gevonden.

Ik moet zeggen, dat de waarheid soms ontstellend is. Om een voorbeeld te geven: je hebt altijd gedacht groter te zijn dan anderen, om opeens te ontdekken, dat je altijd alleen maar op stelten hebt gelopen. Waarop je in wanhoop eerst het gehele huis op stelten zet, om daarna kronende af te dalen tot de normale wereld.

Zoals een Duits filosoof schreef, die het ook had over een afdalen tot de normale wereld: Wenn du zu den Weibern gehst, vergisz die Peitsche nicht. Deze denker was volgens mij een belangrijk iemand uit de voorgeschiedenis van Dolle Mina. Toch heb je wel enige wapens nodig, wanneer je afdaalt van je berg van illusies tot de normale wereld, waarin je niets meer bent dan alle anderen.

Wat ik op mijn manier probeer te zeggen is, dat de dromen in feite innerlijke belevingen zijn, waardoor je alles wat je, hoe dan ook, in de dagelijkse wereld ervaart, probeert te compenseren, of te verduidelijken.

Wanneer je droomt van de duivel, dan heb je waarschijnlijk innerlijk het gevoel, dat je toch maar een slechterik bent geweest.

Een gevoel van onzekerheid zou in mijn tijd daarmee verbonden zijn, want in die dagen was een slecht mens iemand, die, als Uriah Heep, het ondanks alles af moest leggen, wanneer puntje bij paaltje kwam.

Heep is een meestelijk beschreven ellendeling, die ik graag in wil ruilen voor oubolliger en vruchtbaarder figuren als b.v. mister Micawber. Dat zijn figuren, die mogelijk nooit werkelijk slagen, maar blijmoedig blijven, omdat zij in hun dromen en fantasieën alles bereiken, wat zij in de harde werkelijkheid van het leven nimmer zullen kunnen bereiken.

Wij vinden in de droom alles, wat wij nodig hebben om in ons dagelijkse leven voort te kunnen gaan. En wanneer wij geestelijk op een punt gekomen zijn, waarop wij met de stoffelijke wereld niet zo maar zonder meer uit de voeten kunnen, dan wordt voor ons de droom zelfs de registratie, de vastlegging van een tweede bestaan in een andere wereld, waarin wij ook nog het een en ander bereiken en beleven.

Dromen worden voor ons langzaam maar zeker een niet onbelangrijk deel van onze werkelijkheid, wanneer wij leren ze te interpreteren.

Dan blijkt, dat de dromen niet altijd bedrog zijn, maar dat die dromen eerder een weg vormen naar de waarheid omtrent onszelf en zelfs omtrent de wereld, waarin wij leven. Hebt u daarop enig kommentaar?

x Kunt u nog iets zeggen over de bron van de droom?

- Kijk, over het algemeen ligt die bron in ons onderbewustzijn. De droom is immers een functie van de hersenen. Daarvan bemerk je meestal niet veel en er zijn zelfs mensen, die hun hersens zo weinig gebreken, dat je, wanneer die dromen, denkt: het komt toch ergens anders vandaan.

Maar de bron van alle droombelevingen blijkt toch in de hersenen te liggen. De oorzaak van de droom blijkt steeds weer te schuilen in datgene, wat wij voornamelijk op emotionele basis hebben aangehoord, gedacht, of beleefd.

Wanneer het geestelijke waarden zijn, die in de droom een rol spelen, is de kans groot, dat het gaat om een beleving in een geestelijke wereld, maar ook dan zijn het nog steeds onze hersenen, die voor ons de beelden scheppen, die wij menen ons te herinneren.

Trouwens, wanneer je over dromen praat, gaat het daarmee als met de bron: vlak na het ontwaken, vlak bij de bron is het beeld nog wel zuiver, maar tegen de tijd, dat je met de droom bij Rotterdam komt, is er veel vuil bij gekomen en om hetgeen je dan vertelt nog als een werkelijke weergave van de droom te beschouwen, moet je jezelf bedriegen, of erg in de olie zijn.

x Hoe komt het, dat wij ons vvan dromen meestal zo weinig herinneren?

- Vermoedelijk is dit een zegen, die ons wordt gegeven, opdat wij niet bij voortdurende met onszelf gekonfronteerd behoeven te worden, terwijl wij zonder dit niet altijd welkome besef omtrent onszelf toch het emotionele evenwicht middels de droom enigszins kunnen herstellen.

x Maar is de droom dan niet een soort eigen werkelijkheid van je eigen geest en je gedachten en zo?

- Dan is het toch wel een heel vreemd soort van werkelijkheid.

Ik heb een nacht gehad, die een vreemde naam had: Franciene heette zij. En wanneer wij riepen: Hé, Siena, dan riep zij meteen: La me los.

Siene droomde steeds weer, dat zij een hoofdprijs won in een loterij. Nu is zij uiteindelijk getrouwd, maar volgens mij was dat toch geen hoofdprijs en wat pecunia betreft, is zij er ook zwaar aan tekort gekomen. Maar zij droomde van hoofdprijzen.

Was die droom nu een werkelijkheid of niet? In ieder geval was het een heel andere werkelijkheid dan die, waarmee zij dagelijks had af te rekenen. Die droom mag dan volgens velen een soort persoonlijke werkelijkheid vertegenwoordigen, maar dat is dan toch wel een geheel andere werkelijkheid dan die, waarin wij menen te leven.

x Men zegt wel: elke nacht ga je dood, want je lichaam leeft niet meer, maar je geest leeft door

- Indien u werkelijk meent, dat het lichaam in de slaap in feite even doodgaat, moet u mij toch eens vertellen, waarom zovele mensen in die dood nog van die afschuwelijke geluiden produceren.

Trouwens: waarom beweegt het lichaam dan zo vaak in de slaap? Hoe komt het dan, dat gedurende meerdere perioden in elke nacht oogbewegingen konstateerbaar zijn? Ik heb mij door deskundigen eens laten vertellen, dat gedurende elke slaap t.m. drie perioden voorkomen, waarin felle bewegingen van het oog, overigens achter gesloten oogleden, optreden.

Ik weet wel, dat u het anders bedoelde, maar ik wil allereerst toch even vastleggen, dat het lichaam tijdens de slaap alles behalve dood is. En wanneer ogen enz. werkzaam kunnen zijn gedurende de slaap, zou het wel vreemd zijn, wanneer juist de hersenen besloten geheel niets te doen.

Wanneer je slaapt ben je natuurlijk dood voor de wereld, want je reageert daarop niet kenbaar. Maar hoe komt het dan, dat iemand juist op het ogenblik, dat er een band klappt voor de deur, opeens begint te dromen over de oorlog van 1940?

Hoe komt het dan, dat iemand droomt, dat hij wordt opgebeld, wanneer de wekker afloopt. Iets, wat mij vaak gebeurd is met als gevolg, dat ik het verkeerde bijna het raam uit gooide. Je herstelt natuurlijk de fout even later wel, maar het veroorzaakt soms wel enige rommel.

M.a.w.: uw lichaam reageert wel degelijk op zintuiglijke indrukken en dezen spelen in uw droom mede een rol. Alleen worden zij in het kader van je eigen gedachtenwereldje vertaald in een daarbij passende beleving.

Je kunt dus moeilijk beweren, dat alle bewustzijn en zelfs de geest tijdens de slaap foetsie weg is.... Hè, wie associeert hier met Foetjie Bah? Dat schijnt iets voor katten te zijn. Nu ja, laat maar.

Ik probeer u duidelijk te maken, dat uw geest soms uit kan treden en zelfs soms naar andere werelden kan gaan. Maar zelfs dan blijft zij in contact met het lichaam. Het merendeel van uw dromen wordt veroorzaakt in en speelt zich af in uw lichaam zelf. Je kunt het een eigen wereldje noemen, geboren uit je eigen gedachten.

Zodra je de droom echter wilt verheffen tot meer dan dit, vervals je de zaak. Het is te vergelijken met een pinard het etiket opplakken van een goede chateau-wijn. Wanneer je proeft, bemerk je het verschil.

Begin daarom uw dromen te zien, als wat zij normaal zijn. Komen er uittredingsbelevingen bij te pas, dan zul je op de duur wel ontdekken, dat dit andere zaken zijn. Maar wanneer je van elke droom een uittredingsbeleving naar een eigen werkelijkheid wilt maken, trap je in de illusie en loop je het gevaar, een keer lelijk uit te glijden.

x In het oosten zegt men wel, dat het lichaam een gedachte is van de geest.

- Ergens klopt dit niet geheel. Indien dit waar geweest ware, zouden zelfs hier enige lichamen tijdens uw vraag zijn verdwenen. Maar dat is niet gebeurd.

In feite komt uw vraag neer op het bekende vraagstuk: wat is werkelijkheid? Mogelijk is mijn omschrijving hiervoor te eenvoudig in de ogen van vele filosofen, maar ik zeg: Wanneer een vogel iets laat vallen en ik word bijna blind van ellende, omdat het mijn oog treft, kan een ieder zeggen, dat het een droom is van mijn geest, of desnoods van God. Voor mij is het een werkelijkheid, die vergt, dat ik mijn oog snel uitspoel met al dan niet door mijn geest gedroomd water.

Werkelijkheid is dat, waarin je leeft, ervaart en konstateerbare feiten ondergaat. Stel dat ik naar u toekom - wat ik niet zal doen - en u een harde klap op het hoofd geef. Dan kunnen wij het er mogelijk over eens worden, dat onze geesten dit voorval dromen, maar hoofdpijn hebt u niettemin. Of kunt u inderdaad zeggen: ik droom dit, dus is het niet waar, en dan meteen geen last meer hebben van een lichamelijke pijn?

Ik vrees, dat het u niet zo gemakkelijk zou vallen, zo iets waar te maken. En dan is dit uw werkelijkheid, ongeacht de vraag, of uw geest uw lichaam droomt, of God ons allen droomt. Of wij de stof dromen of werkelijk beleven, lijkt mij een vraag van weinig belang, zolang de stoffelijke zaken ons beheersen en wij onze droom - of werkelijkheid - alleen met stoffelijke middelen kunnen veranderen.

Misschien neemt u mij een dergelijke benadering kwalijk en meent u, dat ik diepzinniger op het probleem in moet gaan. Maar zoals ik nu besef, graaft iemand, die al te vaak en te graag te diepzinnig is, daarmee wel een graf voor zijn eigen bewustwording. Want bewustwording bestaat uit de beleving en de hieruit voortkomende erkenning. Zo krijg je het vermogen om steeds meer harmonie te vinden met en desnoods op te gaan in het tijdloos bestaande, waarvan wij waarschijnlijk reeds nu, maar onbewust, deel uitmaken.

En hiermede moet ik eindigen. Hopelijk hebt u iets gehoord vandaag, waarmee u iets kunt beginnen. Is dit het geval, dan zeg ik alleen nog : ga maar gauw naar huis en maak een begin.

Goeden avond.

d.d. 28 april 1978

N.B.

Op vrijdag 12 mei vindt g e e n bijeenkomst plaats. Hierdoor kan de daaropvolgende week ook geen Stem verschijnen.
red.